

ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА
СОФИЯ

ДОКЛАД

НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ С ОКС „МАГИСТЪР“,
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6 ПРАВО, ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО
ОБРАЗОВАНИЕ СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ
В НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Уважаеми г-н Председател на АС на НАОА,
Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „право“, Департамент „Право“ в Нов български университет - София. Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионални направления /специалности от регулираните професии/.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:.....	1
II. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА.....	2
1. Образователна дейност (Сфера на дейност).....	2
2. Научно-изследователска дейност на висшето училище (Сфера на дейност)...	14
3. Управление на висшето училище (Сфера на дейност)	19
4. Конкурентоспособност на висшето училище (адаптивност към средата) – (Сфера на дейност.....)	24
III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	28
IV. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПК:.....	29
V. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	30

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедурата от АС	23.07.2015 г. (Протокол № 19)
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	09.06.2016 г. (Протокол № 14)
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	20-21 юни 2016 г.
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКСПНСО	18.07.2016 г. (Протокол № 13)
5	Обсъждане и приемане доклада на ПК за изпращане до ВУ за становище	28.09.2016 г. (Протокол № 16)
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада в АС	30.09.2016 г.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация в Решението на Акредитационния съвет на НАОА от 08. 07.2010г. (протокол № 24) за програмна акредитация на специалността от регулираните професии „Право“ за образователна и квалификационна степен „магистър“ в департамент „Право“ на Нов Български университет с оценка „добра“ са били отправени следните препоръки:

ПРЕПОРЪКА 1: *Да продължат мерките за попълване на състава с хабилитирани лица по трудов договор, а също и развитието на собствени кадри чрез института на докторантурата и хабилитациите - срок постоянен, с ежегодни отчети.*

ПРЕПОРЪКА 2: *Да се развива и усъвършенства системата за информация за възможна реализация на студентите, а също така и на създаването на база-данни за фактичката реализация на възпитаниците на университета“– срок постоянен, с ежегодно отчитане*

Във връзка с осъществено следакредитационно наблюдение и контрол на препоръките по доклад на доц. д-р Иво Христов, ПК на САНК на заседание от 19. 09. 2013г., протокол № 19 следните констатации по изпълнение на препоръките и предлага на Акредитационния съвет да приеме следните решения:

1. Акредитационният съвет констатира, че НБУ, департамент Право изпълнява препоръка № 1 и не изпълнява препоръка № 2.

2. НБУ, департамент Право да изпълни препоръка № 2 до следващата акредитация
В резултат на извършената проверка, ПК намира, че:

1. Препоръка № 1 е изпълнена.

2. ПК констатира, че в НБУ, департамент по право в наблюдавания период се е работило за изпълнение на препоръка № 2.

До академичната 2014-2015 г. в департамента се е събираща и съхранявала информация за настоящите и завършили студенти, като за всеки се е попълвал формуляр с идентификационни данни, както и информация за работата по време на следването и непосредствена ангажираност до полагане на държавния теоретико-практически изпит. От академичната 2015-2016 г. тази дейност е централизирана, в рамките на Университета, и се осъществява от специализирана структура „АЛУМНИ“ към Центъра за качество и кариерно развитие. Според информацията за професионалната реализация и за развитието на завършили юридическото си образование в НБУ студенти, предоставена на департамента Право от Центъра за качество и кариерно развитие, процентът на завършилите студенти, работещи по специалността си е висок. Данните показват, че голям процент от тях започват работа още преди завършване на образованието си или непосредствено след полагане на държавния теоретико-практически изпит. ПК намира, че препоръка № 2 е в процес на изпълнение и трябва да бъде насочена към Центъра за качество и кариерно развитие чрез академичното ръководство на НБУ.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА

Въз основа на изводите на ЕГ, ПКСПНСО оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии от сферите на дейност със съответната оценка:

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ (В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6 ПРАВО)

По критерий 1.1. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ПРОВЕЖДА СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН И В СЪОТВЕТСТВИЕ С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МИСИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ВУ.

Нов български университет е използвал предоставената му от чл. 36 от ЗВО възможност да създаде своя структура, различна от предвидената в закона, при спазване на изискването да не се нарушават академичните свободи. Съгласно чл. 39, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на НБУ основни академични звена на Нов български университет са факултетите: факултет за базово образование, Бакалавърски факултет и

Магистърски факултет . Програма „Право“ е към Магистърски факултет. Програмата се ръководи от Програмен Съвет, Съвета на Департамент “Право” и от Декана на Магистърския факултет. Съветът на Департамента включва всички преподаватели на основен трудов договор. Програмният съвет се състои от Директор и членове – програмни консултанти.

Във факултетния съвет на магистърския факултет, който е от 25 членове има само един представител на програма Право.

Обучението по специалност „Право“ се осъществява в съответствие с мисията на Нов Български университет и програма Право като има за цел да осигурява висококвалифицирана теоретична и практическа подготовка, съответстваща на съвременните тенденции в развитието на висшето образование. През акредитационния период /2010-2016 г./, в специалност „Право“ са приети: 5 500 студенти , по 1100 на учебна година в редовна форма на обучение.

Приемът на студенти в специалност „Право“ се осъществява съгласно чл. 2 от Наредба за студентите в НБУ. Програмата е съобразена с държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалност „Право“. Кандидатстването в програмата е възможно след завършено средно или висше образование. Приемът включва: подаване на диплома за средно образование и явяване на Тест по общообразователна подготовка /ТОП/. Състезателният бал за класиране на кандидат-студентите се изчислява в точки, като максималният състезателен бал е 1000 точки. При формиране на бала участват следните компоненти: общ резултат от ТОП; резултати от отделни раздели на ТОП (за МП "Архитектура" и МП "Право"); за завършилите след 2003 г.: средна аритметична оценка от зрелостните изпити в дипломата за средно образование или средна аритметична оценка от матурите; за завършилите преди 2003 г.: средна аритметична оценка от зрелостните изпити в дипломата за средно образование. Балообразуване за магистърска програма „Право“ се осъществява като резултата от ТОП се умножаване по 6; раздел „Български език“ от ТОП по 10; раздел „Литература“ от ТОП по 10; раздел „История“ от ТОП по 10; средна аритметична оценка от матурите или средна аритметична оценка от зрелостните изпити по 1. Водещи при формиране на бала са резултатите от раздел български език и литература и история, с което се удовлетворяват изискванията на Наредбата.

Формата на обучение в ОКС “магистър” на специалност “Право” в НБУ е редовна.

Срокът на обучение е 5-годишен, отговарящ на 10 семестъра.

Общият брой часове за цялото обучение е 3920 и включва 3500 ч. от юридически дисциплини, 240 ч. от латински и чужд език за юристи и 180 ч. от общообразователни курсове. Така предвиденият в учебния план хорариум от 3920 часа надхвърля минимално изискуемия по чл. 6, ал. 1 от НЕДИВОСППКЮ хорариум от 3500 учебни часа. Учебният план предвижда държавни изпити по гражданскоправни науки, наказателноправни и публичноправни науки, с което се изпълняват изискванията в чл. 11, ал. 1 от НЕДИВОСППКЮ.

В съответствие с изискванията на чл. 39, ал. 2 от ЗВО учебният процес в НБУ за специалността „Право“ се провежда по учебна документация, която обхваща квалификационни характеристики по степени, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини и ежегоден график на учебния процес.

Учебният план на програма „Право“ е разработен на базата на изискванията на ЗВО, подзаконовите нормативни актове и нормативните изисквания на НБУ. Учебната програма, по която се обучават студентите в програма „Право“ е приета на заседание на Факултетния съвет на Магистърския факултет от 28.05.2008 г. Така се отговаря на изискването учебният план да се утвърждава от Факултетния съвет на Магистърски факултет по предложение на Съвета на Департамента чрез Комисията по качество към заместник-ректора по качеството и

акредитацията. Учебният план на специалност „Право“ представлява структурно и хронологично обвързана система от курсове за подготовка на специалисти в професионално направление “юрист”. Планът се основава на кредитна система и е съобразен с приетата от Академичния съвет програмна схема за програма „Право. При разработването на учебния план са взети предвид плановете на други юридически факултети в страната, както и програмите на редица чуждестранни университети. Съдържанието на учебния план се ръководи от пълното спазване на изискванията на НЕДИПВОСППКЮ и отчитане очакванията за качество и ниво на придобити знания и умения за регулираната професия. Отчетени са констатациите и препоръките, направени от Акредитационния съвет при НАОА в процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките на АС на НАОА от 08.07.2010 г. (Протокол №18/17.10.2013г.). Учебната програма е публикувана в електронния каталог, достъпен на интернет сайта на НБУ. Програмната схема и стандарта за включени кредити както и семестриалната учебна такса за програма „Право“ също са обявени на сайта на НБУ като приложение към Наредбата за учебния процес в НБУ. Квалификационните характеристики на специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ също са подробно разработени и публично обявени на интернет страницата на НБУ и в Кандидатстудентския справочник за всяка академична година. Част от учебната документация за специалността „Право“ е и документацията за всеки отделен курс, която е изготвена съобразно Стандарта за учебна програма, курс и извънаудиторни учебни форми . Това е т.нар. „паспорт на курс“, който има задължително съдържание и се публикува в електронния каталог на интернет страницата на НБУ. Паспортът включва: 1. наименование и сигнатура; 2. вид и продължителност (брой часове); 3. кредити, които се присъждат при успешно завършване; 4. професионално направление; 5. цели и компетенции; 6. изисквания за предварителна подготовка на студентите; 7. форми на преподаване (лекции, семинари, дискусии, презентации и пр.); 8. форми на оценяване, относителна тежест на отделните компоненти; 9. общо описание; 10. разпределение на темите по часове; 11. библиография на основната литература; 12. преподавател/и и професионална биография на преподавателя/преподавателите.

Пълната документация на програмата се съхранява в Департамент „Право“, който отговаря за нейното качество.

Програмите в НБУ, водещи до получаване на образователно-квалификационна степен преминават периодично през процедура за вътрешна програмна акредитация. Съдържанието и качеството на учебния план са предмет на анализ и оценка като самостоятелен показател в рамките на процедурата за оценяване на учебна програма, която се провежда по реда, посочен в „Система за управление на качеството в НБУ“. Движението и съхранението на документите се извършва съобразно Наредба за документите и документооборота в Нов български университет. Учебният план на програма „Право“ предвижда събирането на 335 кредита от обучението и 15 кредита от трите държавни изпита, с което се изпълнява изискването за не по-малко от 300 кредита за придобиването на образователно-квалификационна степен "магистър". Програмата обхваща задължителни и избираеми дисциплини. Задължителните дисциплини са общо 39 и включват 30 юридически дисциплини, 3 учебни стажа, 6 общообразователни (4 общоуниверситетски курса, латински език за юристи и чужд език за юристи). Задължителните 30 юридически дисциплини вътрешно се подразделят на три курса - лекции, упражнения и самостоятелна работа. Задължителните 30 юридически дисциплини се подразделят на: 20 дисциплини, които съответстват на всички 19 изискуеми задължителни дисциплини по чл. 7, ал. 2 от НЕДИПВОСППКЮ (дисциплината Семейно и наследствено право е разделена в два курса). Всяка от тези задължителните 20 учебни дисциплини по НЕДИПВОСППКЮ е

структурирана в аудиторен лекционен курс (лекции), аудиторен тренингов курс (упражнения) и извънаудиторен курс (самостоятелна работа). Учебният план изцяло спазва указания в чл. 7, ал. 2 от НЕДИПВОСППКЮ минималния хорариум на задължителните учебни дисциплини. За някои учебни дисциплини поради големия обем на материята е предвиден и по-висок хорариум от минимално определения в чл. 7, ал. 2 с цел цялостно и успешно усвояване на учебния материал от студентите. В съответствие с изискването на чл. 7, ал. 5 от НЕДИПВОСППКЮ часовете за лекции да не бъдат по-малко от половината от определения общ хорариум е определено и съотношението между лекции и упражнения по всяка задължителна учебна дисциплина. В съответствие с чл. 7, ал. 4 от НЕДИПВОСППКЮ в учебния план като задължителни са включени и редица други дисциплини като Римско частно право (80 уч.ч.), Криминалистика (60 ч.), Данъчно процесуално право (60 ч.), Правен режим на кадастъра и устройство на територията (45 ч.), Международно наказателно право (45 ч.), Външна политика на РБългария (40 ч.), Администрация на правозащитните органи (30 ч.), Сравнително конституционно право (45 ч.), Административно правосъдие (45 ч.) и Международноправна закрила на интелектуалната собственост (45 ч.). Изискуемите по чл. 9, ал. 1 от НЕДИВОСППКЮ дисциплини Римско частно право и Криминалистика са включени към задължителните дисциплини. Към всяка от 20 задължителни дисциплини, които съответстват на задължителните дисциплини по чл. 7 от НЕДИПВОСППКЮ, както и към два от останалите задължителни дисциплини – Римско частно право и Криминалистика, е предвидена задължителна самостоятелна работа по съответния предмет, която студентите записват като извънаудиторен курс. В учебния план са включени и три учебни практики като задължителни извънаудиторни курсове. По този начин се изпълнява изискването на чл. 10 от НЕДИВОСППКЮ от втори курс до четвърти курс под ръководството на преподавател от съответната дисциплина всяка година да се провеждат задължителни двуседмични учебни практики в администрациите на изпълнителната власт по публичноправни науки и на съдебната власт по гражданскоправни и наказателноправни науки. Общият брой на задължителните извънаудиторни курсове е 24, от които 21 самостоятелни работи по задължителни дисциплини и 3 учебни стажа в община, съд и прокуратура. През първата и втората година на обучението успоредно с правните курсове са включени и задължителни общоуниверситетски курсове за знания и за умения по български език, компютри, спорт и/или изкуства. През първата година задължително се изучава и латински език за юристи. През втората и третата година задължително се изучава чужд език за юристи като студентите избират между английски, немски и френски език.

В изпълнение на изискването на чл. 9, ал. 1 от НЕДИВОСППКЮ в учебния план са включени като избираеми дисциплини Криминология (30 ч.), Банково право (30 ч.), Изпълнение на наказанията (30 ч.), Държавната служба (30 ч.), Право на индустриална собственост (30 ч.) и Авторско право (30 ч.). В кръга на избираемите дисциплини в учебната програма по право в НБУ са включени и редица други дисциплини като Застрахователно право (30 ч.), Нотариално право (30 ч.), Правна защита на конкуренцията (30 ч.), Дипломатическо право (30 ч.), Основни права на гражданите и тяхната защита (30 ч.), Екологично право (30 ч.) и много други. Броят на избираемите дисциплини е 59

През всеки семестър студентът е задължен да запише освен задължителните и една избираема дисциплина, т.е. общо 10 избираеми курса за целия период на обучение. Избираемите дисциплини са дадени във връзка със задължителните, като са подредени така, че студентът по свое желание да допълни знанията си, получени от задължителните дисциплини. За оценявания период не са започнали само дисциплините международно правораздаване и правна информатика. Процентното съотношение между видовете курсове е

следното: задължителни юридически курса (общо 81) – 58 %; избираеми юридически курса (общо 59) – 42 %

В НБУ състоянието на учебната документация се наблюдава, анализира и контролира непрекъснато. Контролът се осъществява на ниво Програмен съвет, Съвет на Департамента, Комисия по Качеството, Факултетен съвет на Магистърски Факултет. Програмният съвет предлага при необходимост на Съвета на Департамента промени в програмата с цел подобряване на качеството и ефективността на обучението. Промените се приемат от Факултетния Съвет на Магистърски факултет след съгласуване с Комисията по качеството.

Департаментът изготвя документацията на учебната програма и курсовете и поддържа информацията за тях в Интегрираната информационна система.

Това, което може да се отбележи като констатация при сравняване на учебния план за специалност „Право“ в НБУ с този на други университети е присъствието на голям брой извънаудиторни курсове (самостоятелни работи) по задължителните правни дисциплини. Това е проявление на образователната визия на НБУ, заложена и в Стратегическия план на НБУ (2011-2015 г.) – П.7., а именно - разгръщане на практическата насоченост на обучението чрез въвеждане на нови извънаудиторни учебни форми и развитие на системата за знания и умения придобити в извънучебно време.

НБУ съблюдава Болонската декларация от 1999 г. за създаване на общоевропейско образователно пространство за висшето образование и заложените в нея цели за постигане на европейски измерения във висшето образование чрез разработването на учебни програми, междуинституционално сътрудничество, схеми за мобилност, интегрирани програми за обучение и подготовка, ECTS-трансфер и взаимно признаване на дипломите. Взема се предвид и Комюникето от 2012 г. от Букурещ на министрите, отговарящи за висшето образование, в 47-те страни от Европейското пространство за висше образование. НБУ работи активно по осигуряване мобилност на студенти, преподаватели и администратори от системата на висшето образование. Мобилността на студенти се улеснява чрез възприемането в НБУ на Европейската система за трансфер и събиране на кредити ECTS. НБУ приема и студенти, които са изучавали право в чужбина, но желаят да завършат у нас. При тях се преминава през процедура на акредитация, която определя курсовете с положени изпити, които могат да бъдат признати и привнени към курсовете в програма „Право“ на НБУ. Принадлежността на НБУ към европейското образователно пространство се потвърждава и от на европейско приложение към дипломата (European Diploma Supplement).

В контекста на мобилността и взаимното признаване на положени изпити в рамките на Европейското пространство за висше образование може да се посочи и включването в учебния план на редица избираеми дисциплини като Международноправна закрила на интелектуалната собственост, Конкурентно право на ЕС, Европейско административно право, Сравнително гражданско и търговско право, Международно търговско право, Международни организации, Международно морско право, Международно правораздаване, Правен режим на международното финансиране, Международен граждански процес.

Към Магистърски факултет е създадена Комисия по акредитацията, която включва Декана на Магистърски факултет и представител на програма „Право“, която разглежда постъпили молби за акредитиране на курсове, изучавани в наши и чужди университети, като се взема предварително становище от страна на програмен консултант от програма „Право“.

В съответствие с чл. 6, ал. 4 от ЗВО, НБУ осигурява качеството на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав, която включва проучване на студентското мнение най-малко веднъж за учебна година. Мнението на студентите относно съдържанието на учебните планове се получава чрез периодично провеждане на анкети със студентите от специалността

„Право“ по въпроси, свързани с учебната дейност. В края на всеки семестър студентите от програма „Право“ попълват анкета за удовлетвореността им от конкретен курс и преподавател. Оценката на студентите за програмата и преподавателите в нея се публикуват в Интегрираната информационна система на НБУ.

Мнението на студентите в процеса на вземане на решения е от голямо значение и това проличава от факта, че в състава на Академичния съвет на НБУ участват представители на студентите и докторантите, като към момента трима от общо шест представители са от Програма „Право“. Много студенти от програма „Право“ са се включили в проекта на МОН BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Менторите са дали висока оценка за професионалната подготовка и придобитите знания и умения от студентите по право на НБУ.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.1: Обучението се провежда в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ със съвременните тенденции в науката.

По критерий 1.2. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ С НЕОБХОДИМИЯ ПРОФИЛ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Програма „Право“ е осигурена с нормативно определения минимум на хабилитирани преподаватели на основен трудов договор. За основен трудов договор се приема дефиницията, дадена в § 4д, т.1 от ДР на ЗВО. За периода 2009 - 2015 г. трима преподаватели на основен трудов договор от програма „Право“ са заели академична длъжност „професор“, петима „доцент“ и осем са придобили образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“. Курсовете от учебния план в програма „Право“ се водят от преподаватели на първи и втори основен трудов договор, преподаватели на срочен трудов договор (гост преподаватели) и преподаватели на хонорар.

Обучението на студентите в програма „Право“ към настоящия момент се осъществява от 32 преподаватели на основен трудов договор, 2 гост-професори и 20 преподаватели на хонорар.

От преподавателите на основен трудов договор 24 са на първи основен трудов договор (11 хабилитирани и 13 нехабилитирани) и 8 са на втори трудов договор (7 хабилитирани и 1 нехабилитиран)

Преподавателите на основен трудов договор, които водят аудиторни и практически занятия в специалност „Право“ са 32 на брой и представляват 58 % от всички преподаватели. Те водят 115 аудиторни и практически занятия от общо 138 курса (без общообразователните курсове) в специалността „Право“, което представлява 83 %, с което е изпълнено изискването в чл. 17, ал. 2, т. 2 от ЗВО

Броят на хабилитираните преподаватели на първи основен трудов договор, които четат лекционни курсове е 11. Те четат 30 от общо 96 лекционни курса.

Делът на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове е 24 % от всички преподаватели, които четат лекционни курсове. Средната възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове е 56 год. Разпределението по възрасти е, както следва: под 50 год. – 3, от 50- 55 год . един преподавател, над 55г. – 7 преподаватели.

Броят на хабилитираните преподаватели на втори основен трудов договор, които четат лекционни курсове, е 7. Те четат 20 от общо 96 лекционни курса.

Делът на хабилитираните преподаватели на втори ОТД, които четат лекционни курсове представлява 15 % от всички преподаватели, които четат лекционни курсове.

Средната възраст на хабилитираните преподаватели на втори ОТД, които четат лекционни курсове е 59 год. Разпределението по възрасти е, както следва: 50- 55 год . – 2

преподаватели, над 55 – 5 преподаватели. Лекции се четат и от 7 от хабилитирани гост-преподаватели на трудов договор и 14 – от хабилитирани хонорувани преподаватели. Общият брой лекционни курсове, които се водят от хабилитирани преподаватели е 71, което представлява 76% от общия брой лекционни курсове. С това съотношение се удовлетворяват изискванията на чл. 17, ал. 2, т. 2 от ЗВО. В съответствие с чл. 8, ал. 1 от НЕДИВОСППКЮ лекционните курсове по задължителните учебни дисциплини, изброени в чл. 7, ал. 2 от същата Наредба, се провеждат само от хабилитирани в съответната научна специалност преподаватели, които провеждат и семестриалните изпити. В изпълнение на чл. 8, ал. 3 от НЕДИВОСППКЮ всички преподаватели по задължителните учебни дисциплини са в трудово правоотношение с Нов български университет. В изпълнение на чл. 9, ал. 2 от НЕДИВОСППКЮ лекционните курсове по избираемите дисциплини се четат от хабилитирани преподаватели или с образователна степен „доктор” по съответната научна специалност.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.2 : Подготовката на докторантите се извършва в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с действащото законодателство.

По критерий 1.3. ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ Е СЪЗДАДЕНА, ПОДДЪРЖА СЕ И СЕ РАЗВИВА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА И ИНФОРМАЦИОННА БАЗА, СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ ИЛИ СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ.

За осигуряването на учебния процес и изследователската работа НБУ разполага със следната аудиторна и лабораторна площ: общият брой помещения за учебния процес е 238, разпределени както следва: аудиторна площ – 8 067, 50 кв.м. и 4 416 работни места в 130 помещения ; лабораторна площ – 13 327,50 кв. м. лаборатории, специализирани учебни зали и спортни зали с 1 754 работни места в общо 108 помещения . За подпомагане на учебния процес и изследователската работа в НБУ са открити и работят 3 книжарници за художествена, справочна и специализирана литература; 3 копирни центъра медицинският център, ресторант, кафе-клубове и био-кафе. Университетският комплекс на НБУ включва и библиотека, университетски театър, музей на НБУ, галерия УниАрт, и клон на Български пощи. НБУ разполага със спортна база на открито - Игрище на открито за мини футбол с изградени спортни съоръжения за волейбол, бадминтон и хандбал. През 2015 г. е открит нов студентски спортен клуб. В университета са създадени цялостни условия за улесняване на достъпа на хора с физически увреждания до университетските ресурси. В библиотеката е оборудвано специализирано читателско място за хора с увредено зрение. По отношение на материалната база е приета Процедура за развитие и поддръжка на материалната среда на НБУ, както и Стандарт за материалната среда на НБУ, приет от Академичния съвет на НБУ. Две от аудиториите в НБУ носят имената на проф. Константин Кацаров и на проф. Цеко Торбов. Аудиторията, носеща името на проф. Кацаров, е оборудвана като съдебна зала и в нея се провеждат симулативни учебни съдебни процеси, подготвени от студентите в Програма “Право” под ръководството на техните преподаватели по съответните дисциплини.

НБУ разполага се с необходимата информационна база за обучение: библиотека, компютърна база, информационни центрове, център за дистанционно обучение при направено искане за дистанционна форма на обучение. Постигнат е стандарт на съотношението брой компютри, използвани в обучението на 100 студенти: $440 / 11\ 381 = 3,87$ компютъра на 100 студенти. Всички компютърни учебни зали и лаборатории се ползват ежедневно, от 08:00 ч. до 21:10 ч., от понеделник до събота включително, което осигурява средно над $2\frac{1}{4}$ астрономически часа седмичен достъп на всеки студент на НБУ. Площта в кв. м. на компютърни зали за обучение на студенти = 984,35 кв.м. Площ в кв.м. на компютърни зали за обучение на 100 студенти (средно приравнен брой) = 8,65 кв.м.

НБУ е създал изключително добри условия за управление на комуникационните потоци посредством съвременните достижения в компютърните технологии. Инсталирани са 6 броя Gateway устройства. Мрежата осигурява безпроблемна работа при изключително високи натоварвания в информационните потоци за всички модули на ИИС и учебния процес.

Във всички учебни аудитории и офиси има осигурена връзка с вътрешната мрежа на университета, с интернет и телефония. Сигурността, скоростта на пренос на данните и качеството се гарантират от оптични връзки между отделните звена в мрежата. Допълнително е изградена и система за безжичен достъп до интернет, като по този начин учебният процес на университета е осигурен с постоянен достъп до глобалната мрежа от всяка точка в НБУ. Комуникациите в НБУ са улеснени и от новоизградената ISDN телефонна система, която интегрира всички видове телекомуникационни услуги – телефония, факс, обмяна на данни и видеоизображения като осъществява цифрова свързаност през цялата мрежа от потребител до потребител. Изграждането на подобна система от най-висок клас е продиктувано от желанието на университета за безпроблемно общуване с всички партньори и целеви групи – кандидат-студенти, студенти и алумни, медии, общественост, чуждестранни контрагенти. Площта, използвана само от студентите в специалност „Право“ е 25, 50 кв.м.

Библиотеката на НБУ функционира като модерен научно-информационен център. Носител е на наградата на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА) „Библиотека на годината“ за 2012 г. Библиотеката разполага с осем обособени читателски зони с общо 262 места или 2,6 места на 100 студенти. 97 от местата са компютъризирани или 0,9 места на 100 студенти. В библиотеката на НБУ новопостъпилите библиотечни единици през последните пет години са 28181, като общо в библиотечния фонд на НБУ има 132961 документа на хартиен и електронен носител. Броят на отделните електронни книги и списания, достъпни чрез лицензирани бази данни не е включен в тази цифра.

За нуждите на обучението в професионално направление „3.6. Право“ библиотеката притежава 7501 тома литература. Библиотеката на НБУ предоставя за ползване на своите потребители вестници, списания, годишници и продължаващи издания. Освен на български език, библиотеката абонира периодични издания на руски, английски, немски, френски, гръцки и други езици. В направлението се притежават 52 заглавия (прил.).

Сред тях са специализирани юридически списания както на български език, така и на други езици като European review of private law, European law journal: Review of European law in context; European journal of crime, criminal law, and criminal justice; Fordham international law journal ; Georgetown journal of international law; Hastings law journal ; Journal of European tort law ; American criminal law review; East European constitutional review; The Yale law journal, вестник “Московскогo университета – серия Право”.

Освен книжни източници на информация библиотеката осигурява на своите потребители и достъп до лицензирани електронни информационни ресурси (бази данни). В читалня “Проф. Иванка Апостолова, д.н.” са разположени специални работни станции за тях. Чрез безжичен интернет ресурсите са достъпни от всяка точка в университета. Необходимо е от сайта на библиотеката да се избере меню “Електронни ресурси по професионални направления”, след желаното научно направление. Всички студенти и преподаватели могат да ползват тези ресурси и когато не са в университета. Необходимо е само да заредят връзката “Достъп извън локалната мрежа” и да въведат потребителското си име и парола. Сред лицензираните електронни информационни ресурси в професионалното направление са АПИС, СИЕЛА, ЕПИ, така и международни като EBSCO, JSTOR, ScienceDirect и други мултидисциплинарни бази данни и електронни енциклопедии. Департамент „Право“ осигурява чрез библиотеката нужната на преподавателите научна литература чрез закупуването ѝ или по пътя на международния междубиблиотечен обмен. Библиотеката периодично осигурява и ценни електронни ресурси с временен достъп, като временен достъп

до електронни книги и енциклопедии на академичното издателство „Springer“. /До 30 юни 2015 г./ и „Associated Press Collections Online“ на „GALE“, част от „CENGAGE Learning“ /до 5 юни 2015/.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.3: Материално-техническа и информационна база, специализирана за обучението, е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

По критерий 1.4. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТГОВАРЯ И СЕ ПРИДЪРЖА КЪМ СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА ИМ.

Обучението на студентите в програма „Право“ се осъществява чрез използване на съвременни методи на преподаване и оценяване на студентите. Академичната мисия на НБУ включва създаването на интерактивна образователна среда чрез използване на комплекс от разнообразни форми и методи за постигане на високо качество на обучението, стабилни знания и практически умения. НБУ залага на развитието и разнообразието от използвани форми и методи на преподаване като търси въвеждане на нови технически форми, както и увеличаване на обема на електронните учебни материали. Преподаването се осъществява чрез широко използване на съвременни технически средства и интерактивни методи. Залите в НБУ са оборудвани с мултимедийни проектори, видео- и аудиотехника. По-голямата част от преподавателите в програма „Право“ използват мултимедия за Powerpoint презентации с цел схематизиране и по-образно представяне на учебния материал по конкретни теми. Във връзка с интерактивните методи на преподаване в департамент Право от години е въведена и успешно работи виртуална система за обучение, която функционира чрез модула MOODLE НБУ. Целта на електронната система не е да замести присъствените форми на преподаване и оценяване, а да ги обогати и да им даде допълнителна ефикасност.

MOODLE позволява пренос и обмен на голямо количество информация, качване на дигитализирани статии и лекции, на видео и аудио материали, електронни тестове, хипертекст с връзки към уеб страници и изключително широки възможности за комуникация между студентите и преподавателите, включително онлайн форум за обсъждане по зададена от преподавател тема. MOODLE е свързана еднопосочно с информационната система на НБУ и черпи от нея данни за студентите, преподавателите и курсовете, което увеличава нейната функционалност. Системата дава възможност за комуникация на следните нива: преподавател-студент; студент-студент; преподавател-преподавател. MOODLE се използва все по-широко от преподавателите в програма „Право“ за поставяне в системата на лекции, статии, допълнителна литература; за получаване от студентите на самостоятелни работи, решения по поставен казус, за поставяне на обяви и изпращане на други съобщения. Изключително полезна и ползвана функционалност на MOODLE системата е опцията Turnitin. Тя позволява сравнението на разработените от студентите самостоятелни работи и домашни задания с налични документи в интернет и съществуващи други публикации, което е значително улеснение при проверка за правилно цитиране и плагиатство. Един от показателите за оценяване и атестиране на преподавателите е броят и вида на въведените електронни материали, постоянната електронна комуникация със студентите и текущо оценяване на задачи, поставени по електронен път. Методите на преподаване са зададени и от Стандарта за основните дейности на редовните преподаватели в НБУ, където е посочено, че лекционният материал трябва да се представя лекционно и диалогично, а на семинарните занятия трябва да се провежда екипно обсъждане на учебен материал. Няколко от аудиториите през учебната 2014/2015 г. са оформени по нов начин като масите са подредени в елипсовидна форма, с което се стимулира активно участие на студентите в дискусии и разисквания по разглежданите теми.

С повишаване практическите умения по писане на академичен текст и решаване на конкретен казус НБУ е въвел изискване за самостоятелни работи по задължителните правни дисциплини, които студентите да напишат и представят за оценяване. Комбинирането на аудиторни и извънаудиторни учебни форми дава възможност да се следват нови, модерни начини за постигане на познание, които включват както традиционната лекция, така и самостоятелна работа, която развива у студентите умения за работа по конкретен проблем, за събиране и анализ на съответна правна литература и съдебната практика, за излагане и представяне в писмен вид на различни становища и аргументи.

Привличането и създаването на допълнителен интерес у студентите се развива по пътя на публичните лекции, които изнасят преподавателите извън редовните занятия. В редица случаи връзката преподавател – студент се проявява по повод участие с доклад, изготвен от студенти на конференции и семинари, при което преподавателите дават насоки и консултации при подготвянето на докладите.

Важна част от обучението, която протича извън редовните занятия, е провеждането на симулативни процеси, които обогатяват знанията на студентите и развиват у тях практическите им умения. В оценявания период са проведени: симулативен наказателен процес, симулативен публичен съдебен процес по иск за развод, симулативен съдебен процес по трудово право, учебно наказателно дело за разпространение на наркотични вещества; съдебен процес за изплатени парични обезщетения от държавното обществено осигуряване, първоинстанционно съдебно заседание и други.

Също извън редовните занятия се провеждат ежегодно състезания по решаване на казуси по облигационно право (със спонсор издателство „Сиби“), по трудово и осигурително право, по римско частно право и по наказателно право (със спонсор издателство „Сиела“).

Преподавателите подготвят студентите за участие в състезания. Такива са за 2015 г. са състезание по право на Европейският съюз – Euroraeus, за 2014 г. състезание по гражданско и търговско право, организирано от БСУ, за 2013 г. състезание по решаване на казателноправен казус, организиран от ЕЛСА..

Всеки преподавател има обявено приемно време за работа със студенти.

Във връзка със запознаване и съпоставяне с методи и начини на преподаване, прилагани от чужди университети се използват формата на публичните лекции, изнасяни в НБУ от чужди лектори и формата на обучението на преподаватели на НБУ в чуждестранни университети и организации. Преподаватели от департамента по право са се обучавали в дистанционни курсове в University of London, London, Berkman Center for Internet and Society съвместно с Harvard Law School.

Проверката за успешно и качествено усвояване на учебния материал се постига чрез въведената система на текущо и крайно оценяване. Формите и процедурите за оценяване на знанията и уменията на студентите са регламентирани в Наредбата за учебния процес в НБУ. В съответствие с чл. 17, ал. 3 от Наредбата за учебния процес получаването на крайна оценка в НБУ се осъществява по един от следните начини: 1. текущо оценяване - включва поне две оценки и се провежда през семестъра; 2. финално оценяване с изпит - включва поне две оценки и се провежда по време на сесията или през семестъра, с изключение на извънаудиторните учебни форми, където може да бъде с една оценка; 3. комбинирано оценяване - включва поне една оценка през семестъра и една оценка по време на сесията. Преподавателят може да оцени присъствието и активното участие на студентите в курса. Оценяването в курсовете и извънаудиторните учебни форми се извършва по шестобалната система с точност до 50 стотни. Формата и начина на оценяването за съответния курс се описва в Паспорта на курса.

В НБУ е създадена организация за поддържане и развитие на съвременни методи в преподаването и оценяването, като е изградена и система за контрол и мониторинг на качеството на преподаване и оценяване. Редовно се провеждат обучения на преподаватели.

През 2014 г. в НБУ е стартирала мащабна програма за обучение на административния състав на НБУ по проект "Подобряване на качеството в НБУ". Програмата включва следните курсове: 1. Академично и административно обслужване на студентите. 2. Управление на учебния процес. 3. Управление на човешките ресурси в университетската институция и личностно развитие. 4. Управление на финансовата и спомагателната стопанска дейност на университета. 5. Организация и администриране на изследователския процес. 6. Управление на проекти. 7. Електронно управление на процесите. 8. Система за управление и поддържане на качеството. 9. Интегрирани маркетингови комуникации.

Обучението е насочено главно към програмни директори; декани на факултети; директори на отдели, ръководители на направления.

Като основни звена в НБУ, ангажирани с дейността по обучение и поддръжка на качеството на преподаване и оценяване в НБУ, и в частност в програма „Право“, следва да се посочат:

Център за качество и оценяване - центърът организира курсове и практическо обучение по теми, свързани с подобряване качеството и методиката на преподаване чрез използване на съвременни технически средства за преподаване. Центърът подпомага преподавателите с методически материали, семинари и консултантска помощ в прилагането на принципите на тестовото изпитване и формати. Той следи и анализира също така процеса на въвеждане на текущото и семестриалното оценяване. Преподавателите се информират по електронната поща за предстоящите обучения. Информация за тях се публикува и на сайта на НБУ.

Център за кариерно развитие и обучителни ресурси - Подпомага професионалното ориентиране и практическата реализация на студентите чрез информиране, консултиране и методическа дейност. Организира и провежда обучителни семинари за преподаватели и служители свързани с методи и техники в преподаването и оценяването, умения за презентирание, умения за общуване, за решаване на проблеми и казуси, чужд език, работа с MS Office, обработване на изображения и видео и много други. Центърът осъществява анализ на резултатите от прилагането на Стандарта за оценяване и прави предложения за конкретни дейности по подобряване на работата. Центърът поддържа и facebook страница.

Център за електронни материали – Центърът отговоря за развитието и поддържането на електронните обучителни модули. Подпомага преподавателите в подготовката на електронни учебни материали, в изработката на аудио- и видеоматериали, в поддържането на интернет радио и телевизия и видеоконференции, както и в създаване на мултимедийни приложения. В края на всеки семестър студентите от програма „Право“ попълват анкета за удовлетвореността им от всеки курс и преподавател. Анкетата включва 23 въпроса, отнасящи се към следните показатели: обща удовлетвореност от курса; предварителни нагласи към курса; качества на преподавателя; стил и начин на преподаване; оценяване; процедури; трудност.

Резултатите от провежданите държавните изпити се обобщават и представят на Съвет на департамента.

Мобилността на студентите е важна част от постигането на европейското пространство на висше образование. Международната мобилност се осигурява по линия на двустранни споразумия и програмата Erasmus +.

НБУ е подписал Erasmus + Харта за висше образование за периода 2014-2020 г. Студентската мобилност бива два вида – с цел обучение и с цел практика. Пълна и обстойна информация за Erasmus координатори, приемащи университети, условия и срокове за кандидатстване са обявени на интернет страницата на НБУ и в Програма „Право“.

Програма „Право“ е установила академично сътрудничество за обмен на студенти с Университета в гр. Кьолн, Германия, по линия на която през 2010 г. са осъществени две едносеместриални мобилности. За последните четири години са осъществени 5 Еразъм

мобилности на студенти от НБУ във Франция, Финландия и Румъния. За учебната 2015/16 г. са одобрени 2 студенти за мобилност по програмата Еразъм+. През 2014 г. са подписани две споразумения по програмата Еразъм + с Университета на Ница – Universite Nice Sophia – Antipolis и Kazimieras Simonavicius University, Вилнюс, Литва за студентска и преподавателска мобилност между университетите за специалност „Право“.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.4: Обучението на студентите е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ със съвременните методи на преподаване и оценяване

По критерий 1.5. ПОЛАГАТ СЕ СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ВИСОКОТО КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ.

Полагат се специални грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини. Профилиращите дисциплини се водят от преподаватели на първи ОТД

След проведени обсъждания в рамките на секциите по Гражданскоправни, Наказателноправни и Публичноправни науки и последващи разисквания в рамките на Съвета на Департамента, се е взело решение в учебния план на програма «Право» да се въведат специализации в четвърти и пети курс. Всеки студент трябва да избере една от три специализации: Частно право, Право на Европейския Съюз, Общо право „Common Law”. Всяка специализация включва 10 курса, разпределени по 5 в девети и 5 в десети семестър.

Всички профилиращи курсове ще се водят от преподаватели на основен трудов договор.

Броят на преподавателите на първи ОТД, които ще водят профилиращи дисциплини е 10. Те ще провеждат обучение по 18 от общо 30 профилиращи курса, което е 60 % от профилиращите дисциплини. Съотношението на преподавателите на първи ОТД, които водят профилиращи дисциплини, отнесен към общия брой на преподаватели по профилиращите дисциплини е 10:14.

Броят на профилиращите дисциплини, които са осигурени със собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение са 7.

Относителният им дял спрямо общия брой на профилиращите дисциплини е 23 %.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.5: Качество на обучението по профилиращите дисциплини е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

1. Правният департамент на НБУ осъществява обучение по специалността от регулираните професии „Право“ съобразно мисията, целите и приоритетите на университета, изискващи осигуряването на конкурентоспособност и качество на образованието.

2. Образователната дейност е в пълно съответствие с Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

3. Разработената учебна документация и прилагането на съвременни методи за преподаване и оценяване напълно отговарят на съвременните изисквания и критерии за обучение по специалност от регулираните професии „Право“, ОКС „Магистър”.

4. Процесът по обновяване и академично израстване на академичния състав в специалността е постоянен и е приоритетна цел в дейността на обучаващото звено. Резултатите показват, че от една страна, преподавателският състав по специалността се увеличава с нови преподаватели всяка година, а от друга - собствените кадри на факултета се развиват и израстват в професионално отношение.

5. Правният департамент на НБУ разполага с модерна и добре оборудвана материално-техническа и информационна база, която гарантира много добро качество и ефективност на учебния процес, както и благоприятна среда за развитие и изграждане на знанията и уменията на студентите по специалност „Право“.

2. [А] НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ /

По критерий 2.1 [А] В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ.

Научноизследователската дейност в Програма „Право“ към Магистърски факултет на НБУ се осъществява в съответствие с държавните нормативни изисквания на Закона за висшето образование, Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за развитие на академичния състав в Република България, а също така и с вътрешноуниверситетските наредби, правилници и процедури. Сред основните приоритети на изследователската политика на НБУ са превръщането на университета в международен изследователски център и интегрирането му в международни университетски мрежи, развитието на проектната дейност и интердисциплинарните изследвания, интеграцията на изследванията и обучението. В НБУ е изградена система за оценка на дейността на департаментите и центровете и всяка академична година се изготвя и приема класиране на департаментите, съгласно общия резултат по оценяваните критерии. За провеждане на учебно-практическата и научноексперименталната работа на студентите в НБУ към факултетите и департаментите са изградени лаборатории, ателиета и центрове, чиято дейност е свързана с предоставяне на услуги и консултации за вътрешни и външни потребители. Департаментите и учебно-практическите звена към тях работят по изследователски проекти, финансирани от международни или национални програми. Утвърдена е практика в изследователските екипи да бъдат привлечени студенти и докторанти. Положителен момент в развитието на програма „Право“ през оценявания период е постоянно нарастващият дял на външно финансиране на НИД, което е свидетелство за наличие на потенциал сред академичния състав да разработва, планира и реализира иновативни и актуални научни проблеми. НБУ насърчава и подпомага кандидатстването за рамковите програми на Европейския съюз, научните програми на американски и европейски фондации и фондове. Университетът е печелил изследователски проекти, финансирани от Пета, Шеста и Седма рамкова програма на Европейския съюз, Научната програма на НАТО, програма COST, фондация „Джеймс МакДонъл“, фондация „Фолксваген“, Германския фонд за научни изследвания, Италианския научен фонд, Институт „Отворено общество“, Британския съвет, фонд „Научни изследвания“ – МОН, Национален дарителски фонд „13 века България“, фондация „Америка за България“ и др.

Членството на НБУ в редица авторитетни международни организации допринася за приравняването на обучението в университета към световните стандарти и за възможността на преподавателите в програма «Право» да осъществяват активно международна НИД. НБУ е член на: Международната асоциация за семиотични изследвания (IASS), Мрежата на институтите и училищата по публична администрация в Централна и Източна Европа (NISPAcee), Асоциацията за изучаване на регионите (RSA), Европейския консорциум за политически изследвания и други.

Нов български университет е пълноправен член на Франкофонската университетска агенция (AUF), което предоставя възможност на студентите и преподавателите да повишават образованието си в многобройните академични институции, включени във франкофонската мрежа на агенцията.

Университетът работи и по програми на Европейския съюз: ОБУЧЕНИЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ (Еразъм+), ТЕМПУС, ЕРАЗМУС-МУНДУС и др.

Партньори на програма «Право» са Т.М.С. Институт по международно право и право на Европейския съюз "Тобиас Асер", Холандия, Университет "Хумболт", Берлин, Университета на гр. Кьолн, Германия, АВА СЕЕЛІ, Сдружение "Евроинтеграция" и др.

Основни приоритети на програма «Право» са: участие на преподавателите в национални и международни проекти, конференции, научни форуми, кръгли маси и др., с цел реализиране на тяхната научна продукция; издаване на учебна литература, монографии, студии, които да отразяват промените в законодателството и да служат за обучението на студенти по преподаваните дисциплини както и привличане на нови докторанти. През периода се отчита траен ръст на публикациите и участието в различни научни форуми на преподавателите в програма «Право». Значително е завишен делът на преподавателите на ОТД, които участват в национални и международни научни проекти.

За развитието на НИД в ПН „Право” положителна роля играят и засилващите се позиции на НБУ като изследователски и творчески център, доказателство за което са постоянно увеличаващият се брой научни форуми, на които университетът е организатор, съорганизатор и/или домакин. През акредитационния период в програма «Право» като домакин провеждат научни форуми с национална и европейска значимост. По-важните са: СЕМИНАР „АЛТЕРНАТИВИ НА ЗАДЪРЖАНЕТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“ по проект „MADE REAL - Making Alternatives to Detention in Europe a Reality by Exchanges Advocacy and Learning“ , НАЦИОНАЛНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ „МЕДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ: 25 години по-късно», ДИСКУСИЯ: РЕФОРМИ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, ПУБЛИЧНА ДИСКУСИЯ „Почит към „бащите“ на международното право по повод на 431-та годишнина от рождението на Хуго Гроций“, ДИСКУСИЯ "АКТУАЛНИ ВЪПРОСИ НА ОТНЕМАНЕТО НА ИМУЩЕСТВО, ПРИДОБИТО ПО НЕЗАКОНЕН НАЧИН" и др.

Научноизследователската дейност на академичния състав на програма «Право» се планира в началото на всяка учебна година. След приключване на учебната година се извършва оценяване на количеството и качеството на научната продукция като по този начин осъществяването на НИД е изискване както за изпълнение на годишната трудова заетост, така също и условие за изплащане на договореното пълно трудово възнаграждение.

В НБУ е създаден и функционира Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ. Разглеждат се проекти на преподаватели, докторанти или студенти от НБУ. Много важно е, че ограничение в средствата за субсидиране от Фонда няма. Приоритетно се финансират проекти, които са с интердисциплинен или приложен характер; с междудепартаментно сътрудничество; с участие на студенти и докторанти; развиващи трайни партньорства с чужди университети, изследователски и културни институции, бизнеса, неправителствени организации, държавни институции, чужди представителства и посолства, и др.; получили и външна подкрепа или финансиране; от предложители с предишни успешно реализирани проекти. Фондът подкрепя както краткосрочни, така и средносрочни или дългосрочни проекти. Функционирането на Фонда дава възможност на всеки преподавател, докторант или студент да представи свой проект за НИД и да получи пълно или частично финансиране.

Съгласно Наредбата за заетостта на преподавателите в НБУ, всеки преподавател в началото на учебната година попълва личен формуляр за планиране, отчитане и оценяване на годишната основна заетост, в която отбелязва и планираната от него научноизследователска дейност. След приключване на учебната година, преподавателят попълва и представя за оценяване формуляр за отчитане на годишната заетост с НИД.

Общият брой на преподавателите от департамент Право участвали в национални и международни проекти за последните 5 години е 10 и те представляват 31, 25 % от всички 32 преподаватели на първи и втори ОТД.

Всички преподаватели от програма „Право” разработват материали по преподаваните от тях дисциплини, достъпни до записаните в съответния курс студенти чрез системата за електронно обучение в НБУ: <https://e-edu.nbu.bg/>. Преподавателите от програма „Право” вземат участие в преподавателска мобилност чрез организиране на информационни кампании и по програма ERASMUS.

Научноизследователската активност на преподавателите, свързана с експертна, консултантска, редакторска и други дейности е добра. Те участват в експертни съвети към Президента на Републиката, Народното събрание, министерския съвет, БАН, ВКП, Съюза на юристите, Съюза на учените, редакционни колегии на юридически списания в страната и чужбина.

За оценявания период 2010- юни 2016г. преподавателите по право на трудов договор в НБУ имат следната научна продукция: 33 монографии, 16 студии, 398 статии и доклади, 11 учебни пособия- общо 458 публикации. Преподавателите на първи ОТД имат 11 публикации в чужбина и 52 публикации от участие в международни конференции.

Цитиранията, рецензиите, отзивите и становищата на всички преподаватели е следният: цитирания- 1581, рецензии- 104, отзиви- 17, становища- 154, становища върху законопроекти и нормативни актове- 16.

Периодично се анализират и оценяват резултатите от научноизследователската дейност и се определят приоритетите. Съгласно чл. 5 от Наредбата за заетостта на преподавателите, годишната основна заетост включва освен учебната и изследователска или творческа работа, завършваща с печатни и електронни научни публикации или регистрирани творчески изяви, а също така административна и обществена работа- департаментни семинари, популяризиране на НБУ и привличане на обучаеми в него, международна дейност, разработване и участие в институционални проекти.

Съгласно чл. 9, ал. 8 от Наредбата за заетостта на преподавателите, трудовото възнаграждение на преподавателите, неизпълнили годишната си заетост, се редуцира според процентното изпълнение на учебната работа (аудиторни и извънаудиторни занятия и публикации на учебни материали), изследователската/ творческата работа, административната и обществената работа, в т.ч. приемните часове, съгласно Алгоритъмът за определяне на месечното трудово възнаграждение на преподавателите на трудов договор в НБУ включва относителният дял на отделните компоненти. Преподавателите на трудов договор се оценяват всяка година, като оценяването се отнася за предходната академична година – от 1.10. до 30.09. Оценяването се извършва по реда на Процедурата за планиране, отчитане и оценяване на основната заетост на преподавателите – Приложение 1 към Наредбата за заетостта на преподавателите.

Създадени са административни и организационни условия за разпространение в подходяща форма на изследователските резултати от обществен, научен и приложен интерес

През годините научноизследователската дейност на преподавателите и студентите се отразява последователно в академичното списание „Правен преглед“, в електронното списание LAW JOURNAL OF NBU и в Годишника на Департамента. През 2006 г. излиза за първи път „Юридически сборник“, посветен на 15-годишния юбилей на Департамента, а 20-годишнината на НБУ и на програма „Право“ се отбелязва с изданието на Сборника от 2011 г.

Юридическото списание на Нов български университет (Law Journal of New Bulgarian University) се издава от Департамент “Право” на НБУ от 2005 г. То е първото електронно юридическо списание в България.

Целта му е да популяризира научно-изследователската дейност на преподавателите, докторантите и студентите в магистърска програма “Право”. Същевременно списанието

отразява интересни и актуални събития (конференции, дискусии и семинари) с участието на студенти от магистърска програма "Право" на НБУ и техните преподаватели, като публикува най-добрите техни разработки. В списанието се представя и критика на най-новата научна продукция на академичния състав на департамента.

НБУ има издателство, което развива своя профил в областта на научно-теоретичната литература, луксозните албумни издания; рекламно-информационните издания и справочници; периодичните издания - списания и вестници. Издателството на НБУ работи с редица чужди издателства, сред които PUF – Франция, Gallimard – Франция, Prentice Hall - САЩ, Pearson Education – САЩ, McGraw Publishing Company и др. През 2005 г. Издателството на НБУ е номинирано за наградата "Христо Г. Данов" в категорията "Изкуство на книгата", а през 2006 г. и 2007 г. в категорията "Електронно издаване и нови технологии". Носител е на Специалната награда на Съюза на българските книгоиздатели за 2004 г., много често книги на университета са на първо място в класации на български медии - за най-добро издание, журирани от най-добрите български критици. Издателството на НБУ предлага на всички преподаватели, включително и на преподавателите в програма «Право», цялостно консултиране по издателски въпроси, предпечатна подготовка, коректорски и редакторски услуги, художествено оформление, отпечатване, изработване на рекламни и маркетингови стратегии за популяризиране и разпространение на книги.

Наредбата за издателската дейност на НБУ предвижда издаването на научни и на учебни издания на преподавателите в НБУ изцяло с финансиране от университета.

Law Journal of NBU (Юридическо списание на НБУ, ISSN 1314-5797) е електронно пълнотекстово издание на програма Право на Нов Български университет, което съдържа публикации на студенти и преподаватели от програмата. Публикуват се също така доклади и материали от конференции, дискусии и други прояви на юридическа тематика. Международно участие се състои в издаване на монографии на колективи по сключени договори за изпълнение на международни изследователски проекти, както и публикуване на статии, реферирани научни списания в чужбина; сборници, научни доклади на английски език

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 2.1: Научноизследователската дейност на академичния състав е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

По критерий 2.2 [A] В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

В Департамент Право на НБУ се организира, поддържа и развива научно-изследователската дейност на студенти и докторанти.

Департамент Право провежда множество събития, свързани с обучението по право, реформите в юридическото образование, присъединяването на България към Европейския съюз. Паралелно се организират юридически семинари, научни конференции, както и симулирани съдебни заседания с участието на студенти.

В оценявания период са осъществени над 200 изяви на отделни студенти, в т. ч. на международни състезания, студентски семинари, симулирани учебни заседания, които се провежда изцяло с участието на студенти. Някои от студентските достижения са публикувани в LAW JOURNAL OF NBU, а други са достъпни от страницата на НБУ www.nbu.bg, като прикачени презентации от изнесени от студентите лекции, научни съобщения и др. изяви.

През 2010 г. е осъществено участие на студенти в проект за обучение на медиатори, осигурено от Сдружение „Медиатор“ с финансовата подкрепа на Фондация „Ханс Зайдел“. След предварителен подбор са обучени 14 студенти от програма „Право“ на НБУ. Проведени

са два обучителни семинара. След проведеното обучение и успешно положен изпит, участниците могат да се впишат в Единния регистър на медиаторите към министерство на правосъдието и да придобият правоспособност за упражняване на дейност като медиатор.

Официално е приет ред и практика за включване на студентите и докторантите в изследователската дейност. Според чл. 33 от Наредбата студентите на НБУ имат възможност да кандидатстват за участие и/или да инициират изследователски и учебни проекти, да публикуват резултати от собствени изследвания в научни издания. Всеки студент може да представи свой проект за НИД и да получи пълно или частично финансиране от Фонда за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ, който разглежда, одобрява и финансира проекти на преподаватели, докторанти или студенти от НБУ, без ограничение в средствата за субсидиране от Фонда. Всяка година департамент Право планира в бюджета средства за организиране на студентски семинари, където студентите споделят своите научни постижения. В периода 21 – 24 май 2010 г. на остров Тасос, Гърция, е проведен семинар "Развитие на гражданското и наказателното право на държави-членки на Европейския съюз". Към НБУ функционира Студентски съвет. Организацията осведомява студентите за всичко, от което имат нужда да бъдат информирани по време на академичните си занимания в НБУ като насърчава студентската активност и оказва съдействие на колегите си за представянето на техни проекти пред ръководството на университет. На сайта на Студентския съвет функционира меню, което дава информация на студентите, които желаят да осъществят проект, свързан с НИД: http://studentskisavet.com/howtoproject/0/kak_se_kandidatstva_s_proekt. По този начин се постига максимална информираност на студентите относно възможностите да дадат публичност на своите научни постижения. В рамките на Студентския съвет функционират два студентски клуба, в които членуват само студенти от програма „Право“. Това са Студентски правен клуб „Темида“ и Студентски правен клуб „Доверието е проява на смелост“. Те работят за повишаване на професионалната практическа и теоретична квалификация на студентите по право.

Център за юридическо развитие "IUSTITIA" е създаден през 2009 г. с решение на Академичния съвет на НБУ. Центърът предоставя възможност на студентите по право да увеличат знанията си в областта на практиката, като дава и поле за развитие и представяне на нови идеи, течения, теории в юридическата наука.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 2.2 (А): Научноизследователската дейност на студентите и докторантите е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

1. В НБУ за оценявания период се развива активна научноизследователска дейност на преподавателите, студентите и докторантите. Създаден е и функционира Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ, финансиращ проекти на преподаватели, докторанти или студенти. Приоритетно се финансират проекти, които са с интердисциплинен или приложен характер, с междудепартаментно сътрудничество, с участие на студенти и докторанти. Налице е постоянно нарастващ дял на външно финансиране на НИД, което е свидетелство за наличие на потенциал сред академичния състав да разработва, планира и реализира иновативни и актуални научни проблеми. НБУ насърчава и подпомага кандидатстването за рамковите програми на Европейския съюз, научните програми на американски и европейски фондации и фондове.

2. Поддържа се високо качество на цялостната научноизследователска продукция на преподаватели, докторанти и студенти като съществено е увеличен броят на публикациите на преподавателите в специализирани научни издания в страната и чужбина.

3. Създадена е система за оценяване на качеството и резултатите от научноизследователската дейност на членовете на академичния състав.

Научноизследователската дейност на академичния състав на програма «Право» се планира в началото на всяка учебна година. След приключване на учебната година се извършва оценяване на количеството и качеството на научната продукция, като по този начин, осъществяването на НИД е изискване както за изпълнение на годишната трудова заетост, така също и условие за изплащане на договореното пълно трудово възнаграждение. Провеждат се специално организирани обсъждания на научната продукция ,научни сесии, кръгли маси, дискусии по актуални правни въпроси.

4. В НБУ и департамент Право са създадени много добри условия за популяризиране на резултатите от научно-изследователската дейност. От 2005г. се издава юридическото списание на Нов български университет (Law Journal of New Bulgarian University)- първото електронно юридическо списание в България.

5. НБУ има свое собствено издателство, което обръща особено внимание на издаването на научна литература. През акредитационния период в програма «Право» като домакин провеждат научни форуми с национална и европейска значимост

6. НБУ и департамента Право са изградили широко и ползотворно сътрудничество на национално и международно равнище, вследствие на което преподаватели, докторанти и студенти от специалност “Право“ имат широко поле за изява и множество възможности за участие в научно-изследователски проекти и тяхното популяризиране.

3.УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

По критерий 3.1.ВУ ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС И СВЪРЗАНАТА С НЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Управлението на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска работа в НБУ се осъществява в съответствие с приетата Система за управление на качеството в НБУ, Правилника за устройството и дейността на НБУ и наредбите по неговото прилагане, както следва: Наредба за учебния процес в НБУ; Наредба за развитието на академичния състав на НБУ ; Наредба за заетостта на преподавателите в НБУ; други наредби, свързани с осъществяване на образователния процес.

В Системата за управление на качеството в НБУ са определени стандартите за учебните програми и курсовете, които се предлагат. Те са дефинирани по отношение на изискваните модели за знания и умения, формите за тяхното оценяване и критериите, свързани със структурираното представяне на знания и придобиването на умения в рамките на учебните програми и курсовете. Учебната програма, предлагана в Департамент „Право“ на НБУ, е съобразена с изискванията за Магистърските програми в НБУ. В Системата за управление на качеството в НБУ са определени стандарти за учебната, научноизследователската (творческата), организационната и обществената дейност на преподавателите в НБУ. Установени са процедурите за годишното и дългосрочното оценяване и атестиране на преподавателите . Целта на въведената система е да се гарантира постоянно подобряване на качеството на учебния процес. Системата за управление на качеството в НБУ е съобразена с Националната квалификационна рамка в България и Европейската квалификационна рамка.

В съответствие със стандартите за качество на учебния процес, определени в системата за управление на качеството в НБУ, за програма „Право“ са приети следните конкретни стандарти по отношение на компетенциите на студентите, завършили програмата: да притежават задълбочени познания в областта на правото, получени съобразно изисквания на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист"; да познават съвременните

принципи на правото на Европейския съюз; да получават задълбочени познания за принципите и институтите на различните клонове на правото; да придобиват способности и умения за практическо решаване на конкретни казуси и спорове; да могат да отговорят на специфични въпроси на правоприлагането в областта на публичното и частното право. Тези стандарти имат за цел да гарантират професионална реализация на студентите, завършили програма Право, а именно: да работят като юристи и юрисконсулти в централните и териториалните държавни органи, в органите на местното самоуправление и местната администрация, в търговски дружества, в кооперации, в неправителствени организации и др.; да могат да кандидатстват и да се реализират като съдии, прокурори, следователи, нотариуси, адвокати; да могат да се занимават с преподавателска и научна дейност в областта на правото.

Управлението на качеството в НБУ се осъществява чрез следните университетските структури: Настоятелство на НБУ, Академичен съвет, Декани и Факултетни съвети, Департаменти съвети, Програмни съвети, Комисията за развитие на академичния състав на НБУ (КРАС), Комисията по оценяването към Ректора на НБУ, Комисията по оценяването към Декана на Магистърски факултет и Центъра за кариерно развитие и обучителни ресурси. Специализирани структури в системата за управление на качеството в НБУ са Комисията по качеството към Заместник-ректора по качеството и акредитацията и Центъра за качество и оценяване. Функциите на тези структури са определени в Правилника за устройството и дейността на НБУ и наредбите по прилагането му, както и в Системата за управление на качеството в НБУ. Комисията по качеството в НБУ се назначава от Ректора и работи под председателството на Заместник-ректора по качеството и акредитацията. В състава на комисията влизат щатни преподаватели от различни професионални направления с опит в създаването и управлението на учебни програми. Комисията по качеството разглежда, оценява и изработва становища относно качеството на програмите и курсовете в НБУ и проверява съответствието на атестацията на преподавателите с процедурата при дългосрочно атестиране на преподаватели.

В рамките на Департамент „Право“ на НБУ се проучват нуждите и се разработват нови учебни програми и специализации в съответното научно направление. Департамент „Право“ привлича щатни и хонорувани преподаватели за новосъздадените програми и поддържа база данни за тях. В Департамент „Право“ се изготвя документацията на учебните програми и курсовете и се поддържа информацията за тях в Интегрираната информационна система.

Програмният съвет на Департамент „Право“ осигурява качеството на програма „Право“ като следи за спазването на стандартите за аудиторни и извънаудиторни курсове, за оценяване, за съответствие с удовлетвореността на студентите, на работодателите и др. При необходимост Програмният съвет предлага на Съвета на Департамент „Право“ промени в програмите (промени в курсове, на преподаватели и др.) с цел подобряване на качеството и ефективността на обучението. Съветът на Департамент „Право“ обсъжда предложенията за нови курсове и програми от областта и ги предлага за прием от Магистърски факултет на НБУ, по предложение на Директора на Програмния съвет на Департамент „Право“, чрез Комисията по качеството. Съветът на Департамент „Право“ предлага и внася за обсъждане от Магистърски факултет на НБУ по предложение на Програмния съвет промени в програмите и в преподавателските екипи за всяка учебна година. Магистърски факултет на НБУ разглежда и приема учебните програми, курсовете и преподавателите по тях, предложени от Департамент „Право“ чрез Комисията по качеството като следи за спазването на университетските стандарти, в т.ч. програмната схема, условията за придобиване на професионална квалификация и др. Магистърски факултет контролира изпълнението на учебните програми.

Стандартите за заетостта на преподавателите в НБУ, както и процедурите за тяхната оценка и атестиране са определени в Системата за управление на качеството в НБУ, Наредба за развитието на академичния състав на НБУ и Наредба за заетостта на преподавателите в НБУ. Преподавателите на основен трудов договор имат 40 седмици годишна заетост, по 40 часа седмично, или 1600 часа годишно. Преподавателите на втори трудов договор имат съответно редуцирана годишна заетост. Изискванията за видовете работа (стандарт за основна заетост) и процедурата за планиране и отчитане на основната заетост на преподавателите са определени в Приложение 1А към Наредбата за заетостта на преподавателите в НБУ. Планирането на годишната основна заетост на преподавателите на трудов договор се извършва всяка година с писмен формуляр или чрез Интегрираната информационна система. Основната заетост на преподавателите е според тяхната категория, определена при назначаването както следва: преподаватели с учебна и изследователска / творческа работа; преподаватели с предимно учебна работа; преподаватели с предимно изследователска работа; преподаватели с изследователска работа. Попълненият личен формуляр се представя на ръководителя на департамента, който одобрява заплануваната изследователска/ творческа, административна и обществена работа, и го представя на Декана на Магистърски факултет. Деканът одобрява заплануваната годишна основна заетост в частта аудиторни и извънаудиторни занятия и разработване на учебни материали. Личният формуляр със заплануваната годишна заетост се предава в отдел „Персонал“ и става неразделна част от трудовия договор на преподавателя. В хода на учебната година Деканът извършва мониторинг върху изпълнението на плана. В хода на учебната година преподавателят може да докладва на Декана за настъпили промени, които с негово разрешение отразява в личния формуляр.

Отчитането на дейностите и оценяването на преподавателите на трудов договор в НБУ се провежда всяка година. Преподавателите на трудов договор в НБУ попълват своя отчет за извършената дейност в личния си формуляр, който подават до Ръководителя на департамента с писмен формуляр или чрез Интегрираната информационна система. Към отчета преподавателите прилагат библиография на публикациите (или сведение за реализираните творчески изяви) и сведение за извършената административна и обществена работа. Ръководителят на департамента приема или не приема изпълнението на изследователската/творческата работа и административната и обществената работа, и представя личния формуляр на Декана на Магистърски факултет, заедно с приложенията към него. Деканът приема или не приема изпълнението на учебната работа (аудиторни и извънаудиторни занятия и публикации на учебни материали). Комисията по оценяването към Декана на Магистърски факултет, която включва трима хабилиитирани преподаватели от факултета определя процентното изпълнение на изискванията в личния формуляр - учебната работа (аудиторни и извънаудиторни занятия и публикации на учебни материали), изследователската/творческата работа, административната и обществената работа, и представя протокол на Комисията по оценяването към Ректора. Комисията по оценяването към Ректора, която включва заместник-ректорите, приема представените протоколи с процентното изпълнение на видовете работа за всеки преподавател и изчислява размера на редуцираното възнаграждение на тези преподаватели, които не са изпълнили годишната си основна заетост, съгласно Алгоритъма за определяне на месечното трудово възнаграждение на преподавателите на трудов договор в НБУ. Ректорът предлага за утвърждаване от Председателя на Комисията за развитие на академичния състав на НБУ (КРАС) съответстващото редуцирано възнаграждение на преподавателите, неизпълнили годишната си основна заетост. При несъгласие с оценката преподавателят може да депозира писмено искане за нейното преразглеждане до Председателя на КРАС. На преподавателите, които не са изпълнили академичната си заетост, индивидуалното трудово възнаграждение се

намалява през академичната година, в която става оценяването и която следва годината, която се оценява.

Преподавателите на първи основен трудов договор могат да се атестират за допълнителна заетост, извън годишната си основна заетост, съгласно критериите в Приложение 2А към Наредбата за заетостта на преподавателите в НБУ. Допълнителната заетост за предходната академична година се атестира по желание на преподавателите.

Освен при ежегодното оценяване работа на преподавателите се оценява и при процедура на дългосрочно атестиране за обявяване на конкурс за по-висока академична длъжност съгласно Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ. Обявяването на процедура за по-висока академична длъжност изисква оценката за работата на преподавателя да бъде не по-ниска от „добра“. Работата на преподавателя се оценява като добра, когато преподавателят изпълнява своята основна заетост и оценката на студентите за удовлетвореност от курса и преподавателя е над 4.00. Процедурата за дългосрочно атестиране на преподавателите се открива по инициатива на НБУ или по тяхно искане.

Департамент „Право“ поддържа документация в съответствие с изискванията на Системата за управление на качеството в НБУ, Правилника за устройството и дейността на НБУ и наредбите по неговото прилагане. Всички документи, свързани с планирането, оценката и атестацията на преподавателите се поддържат в писмен и/или електронен вид чрез Интегрираната информационна система на НБУ. В Системата за управление на качеството на НБУ е предвидена процедура за вътрешна акредитация на департаментите в НБУ. Определени са критерии за акредитация на департаментите по отношение на тяхната изследователската/творческата, проектна и административна дейност. В НБУ са приети индикатори за оценка на качеството на образователни процес, които спомагат за управление на качеството. Индикаторите за оценка на магистърските програми, в т.ч. и на програма „Право“ са три: индикатори на входа, индикатори за процеса на обучение и индикатори за изхода.

В процеса на обучение преподавателите се насърчават да използват форми на електронно и интерактивно преподаване заедно с традиционните форми на преподаване. Използването на информационни и комуникационни технологии в обучителния процес се подпомага от материалната база в НБУ, като всяка учебна зала разполага с компютър и мултимедия. Преподавателите използват и електронната система за обучение Moodle. В НБУ се провеждат редовно обучения на преподавателите, насочени към повишаване на техните умения за използване на електронните системи за обучение в НБУ.

В НБУ са приети задължителни изисквания, свързани с формите на оценяване на студентите. При формиране на окончателната изпитна оценка на студента, с която приключва обучението му по дадена учебна дисциплина, задължително се взема предвид текущата оценка, която той е получил по време на лекционния курс/ семинарните занятия. Няма студенти, които са прекъснали обучението си в Програма “Право” поради прехвърляне в друга програма. Няма данни за студенти, които са напуснали Програма “Право”, за да се прехвърлят в юридически факултет на друго висше училище. В същото време има студенти, които се прехвърлят от юридическите факултети на други висши училища в България в Програма “Право” на НБУ.

Средната седмична натовареност на студентите от Програма “Право” е 26 учебни часа.

През оценявания период 2010- 2016г. са осъществени две едносеместриални мобилности на студенти в Университета на гр. Кьолн, Германия, в Университета в Страсбург, Франция, в Университета в Лапландия, Финландия, в Университета в Крайова, Румъния по програма „Еразъм“ и по двустранни споразумения на НБУ със съответните университети.

Студентите, обучавани в програма „Право“ показват висока степен на знания при дипломирането си. Среден общ успех от държавните изпити на дипломираните в програма

"Право" студенти е: през 2009 г.-5,30; през 2010 г.-5,19, през през 2011 г.-5,30, през 2012 г.-5,36, през 2013 г.-5,28; през 2014 г.-5,01.

Удовлетвореността на завършилите програма „Право“ се оценява чрез срещи със студентите за обсъждане на проблеми, свързани с управлението на учебния процес и на качеството на образованието, отчет на предложенията и мненията на студентите и докторантите и мерки за подобрене, анкети на студентите за всеки курс и преподавател; ежегодна анкета със студентите випускници;

Съгласно критериите на НБУ се провеждат следните типове анкети, чрез които се събира информация за удовлетвореността на студентите от преподавателите и образователния процес в НБУ:

- 1 Анкета със студенти за удовлетвореност от курс
- 2 Анкета със студенти за удовлетвореност от програма
- 3 Анкета със студенти за удовлетвореност от административното обслужване
- 4 Анкета със завършили студенти на НБУ за удовлетвореност от обучението и получената подготовка
- 5 Анкета с родители на студенти за удовлетвореност от обучението и административното обслужване в НБУ
- 6 Анкета с работодатели за удовлетвореност от завършилите студенти на НБУ
- 7 Анкета с кандидат-студенти в НБУ за нагласи и очаквания от обучението
- 8 Анкета с преподаватели за дейността им в НБУ

Анкетите се провеждат от Центъра за качество и кариерно развитие и Центъра за качество и оценяване към Нов български университет и Програмния съвет на Департамент „Право“. Периодичността за провеждане на анкетите е определена в Системата за управление на качеството в НБУ. Резултатите от провежданите проучвания, свързани с програма „Право“ се анализират и обсъждат в рамките на департамент “Право” и Магистърски факултет. Въз основа на тях се правят предложения за подобряване на образователния процес. Има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 3.1: Изградената организация за управление на качеството на учебния процес е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

По критерий 3.2 ВУ ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ ОБУЧЕНИЕТО СТУДЕНТИ.

В оценявания период в департамента “Право” е била създадена и се е поддържала база данни, която съдържа информация за професионалната реализация и за развитието на завършилите юридическото си образование в НБУ. Информацията се е събира с цел да се съхрани връзката между университета и завършилите студентите, както и да се предостави възможност за сътрудничество между настоящите и завършилите студенти на НБУ. Завършилите студенти попълват формуляр за базата данни, който включва: три имена; факултетен номер; департамент; учебна програма; година на завършване; e-mail; актуален телефон; пощенски адрес; работа по време на следването; професионална ангажираност в момента – длъжност и месторабота; професионална ангажираност непосредствено след завършването на НБУ и полагането на държавния теоретико - практически изпит за правоспособност.

Анкети със завършилите студенти се провеждат и анализират от Центъра за качество и кариерно развитие.

Според информацията за професионалната реализация и за развитието на завършили юридическото си образование в НБУ студенти, с която разполага Центъра за качество и кариерно развитие, процентът на завършилите студенти, работещи по специалността си е

изключително висок. Данните с които разполагаме показват, че голям процент от тях започват работа още преди завършване на образованието си или непосредствено след полагане на държавния теоретико–практически изпит.

Данни за реализацията на завършилите програма „Право“ за периода 2010- 2016г. показват: завършили студенти, които работят по специалността си между 56 и 83 %. Работят още преди да се дипломират над 50 %.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 3.2: Има функционираща система за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти, която е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

1 В НБУ и департамент „Право“ на НБУ са разработени и систематизирани подробни правила за управление на образователния процес като част от една цялостна система за управление на качеството на учебния процес в специалност „Право“.

2 Контролът върху качеството на образователната дейност е непрекъснат и се осъществява на всички административни нива, както на университетско, така и на ниво магистърски факултет и департамент по право

3 Съществено значение за усъвършенстване на учебния процес и документацията, свързани с обучението на студентите по специалност „Право“, имат постоянните контакти със студентите и с потребителите на кадри.

4 Професионалната реализация на завършилите студенти, като част от управлението на образователния процес се подпомага от специално изградения в рамките на НБУ Център за качество и кариерно развитие, който поддържа тясно сътрудничество с потребителите на кадри, нуждаещи се от специалисти, завършили висше юридическо образование.

5 ПК намира, че препоръка № 2 от предишната акредитация „ Да се развива и усъвършенства системата за информация за възможна реализация на студентите, а също така и на създаването на база- данни за фактичката реализация на възпитаниците на университета- срок постоянен, с ежегодно отчитане“ е в процес на изпълнение и трябва да бъде насочена към Центъра за качество и кариерно развитие чрез академичното ръководство на НБУ.

4.КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“/

По критерий 4.1 НОВАТОРСКИ ПРАКТИКИ В ОБУЧЕНИЕТО

Обучението на конкурентоспособни специалисти в специалност Право- Департамент Право е един от най- важните приоритети на университета.

Новост в действащия учебен план е предвиждането на специализация по време на обучението на студентите и въвеждането на направленията: „Common law“, „Право на Европейския съюз“ и „Частно право“. В края на втори курс всеки студент ще избира профилиращо обучение според интересите си. Специализацията ще се осъществява чрез теоретично обучение и съответната практическа подготовка чрез стажове и практики в община, прокуратура и съд. Специализацията предвижда и възможности за кариерно развитие на студентите след успешното полагане на държавните изпити по специалността.

В тази си част учебния план още не се прилага - очаква се изменението на НЕДИПВОППКЮ. Постоянната комисия смята, че предвидената специализация трябва в по-голяма степен да съответства на основните направления на обучението по право, отразено в

трите държавни изпита- гражданскоправни, наказателноправни и публично правни науки- чл. 11 от Наредбата

Актуалността на обучението на студентите от Департамент „Право” се осъществява чрез различни форми: проучване и анализ на съществуващите програми, контакт с преподаватели от други висши училища, проучване и анализ на собственото участие и това на преподаватели от други университети в различни проекти, обмен на информация за резултатите и методите на преподаване, прилагане на резултати от научно-изследователската дейност в съдържанието на учебните програми, създаване на иновационни методи за обучение в областта на теоретичната и практическа подготовка, участието в проекти за повишаване на професионалната квалификация и др.

Собствените информационни масиви за световните постижения в професионалното направление на преподавателите се поддържат чрез активен информационен трансфер на нови образователни концепции, съхраняване и развиване на възприетите педагогически ценности, участие в национални и международни научни форуми и съвместни проекти. Личните бази данни от авторски и модернизирани образователни продукти и концепции на всеки преподавател са включени в общ масив - Moodle, създаден с цел информационен обмен между преподаватели и студенти. Знанията, уменията и навиците, придобити в процеса на педагогическата дейност, насочена към комуникативното самостоятелно развитие на студента допринася за овладяване логиката на професионалното поведение на преподавателя и интензифицира професионалното и личностното развитие на студентите. Това допринася и за повишаване личната квалификация на преподавателите – умения за презентиране на информация; модели за създаване на навици на обучаваните и лични компетенции в областта на комуникацията в мултикултурна и професионална среда.

IT технологиите се използват за достъп до Интернет-ресурси в учебните програми с цел разширяване на информационното поле, повишаване скоростта на обработка и трансфер на информация, позволяващи преобразуване и структуриране на информацията за трансформация в знание. Представянето на учебен материал при използване на IT технологии е и електронното списание на Университета – Law Journal of NBU.

Същевременно списанието отразява интересни и актуални събития (конференции, дискусии и семинари) с участието на студенти от магистърска програма “Право” на НБУ и техните преподаватели, като публикува най-добрите техни разработки. В списанието се представя и критика на най-новата научна продукция на академичния състав на департамента. Студентите и докторантите от специалност „Право“ могат да използват Сборник със съдебна практика «Понятие за обществена информация», както и правно-информационната система Ciela. Библиотеката на Нов Български Университет има абонамент за Ebsco Publishing, Emerald, Oxford University Press, Elsevier, Thomson Reuters и др. Изграден е научен електронен архив (NEA) на НБУ (<http://eprints.nbu.bg>). Той позволява на преподаватели и докторанти да депозират своите публикации в електронен вид, които понастоящем надхвърлят 1600 бр. Юридическата литература в Научния електронен архив обхваща над 220 заглавия.

За нуждите на обучението се използва съвременна литература, както и правно-информационни системи. В учебния процес се включват и резултати от научно-изследователската дейност на преподаватели от България и от Европейския съюз.

С оглед актуализиране на предлагания учебен материал, в приетите през оценявания период учебни планове се включват нови лекционни курсове. Такива са курсовете по: развитие на българския конституционализъм, сравнително гражданско и търговско право, теория и практика на административното договаряне, практикум по административно право и административен процес, административно право на Европейския съюз.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.1: Новаторските практики в обучението са в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

По критерий 4.2 ПОЗНАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА НА ОБУЧЕНИЕТО В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“/

Динамиката на обществените отношения и тяхното правно регулиране се отразяват и върху учебния план на департамент „Право“ на Нов Български Университет. Налице е ясно изразен стремеж към неговото актуализиране и привеждане в съответствие с нуждите на съвременната правна наука и практика. Конкурентната среда се изучава непрекъснато чрез информация от преподавателите за работата им като лектори и хонорувани преподаватели по право в други висши училища и други магистърски програми. Следят се рейтингите на другите университети, съдържанието на програмите им, методите на преподаване и оценяване, процедурите по провеждане на изпити. Налични са оценки на конкурентната среда в периодично изготвяните документи. Поддържа се база от сравнителни данни за интереса към специалност „Право“, както и база от сравнителни данни за интереса към специалността на входа за всяка учебна година.

Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси е академичната институция на НБУ, която изучава възможностите за бъдеща професионална реализация на студентите и докторантите. Той предоставя възможност за висококачествени услуги, свързани с професионалното ориентиране и подготовка на студентите и ефективното партниране между работодатели и студенти. Студентите от специалност „Право“ на НБУ са насърчавани да използват услугите на Центъра за кариерно развитие за консултации по въпроси, свързани с избора или с развитието на кариера в избраната от тях професионална област. Това увеличава шансовете им за професионална реализация. Заедно с това те се ориентират за възможностите, които предлага пазара на труда още преди дипломирането си като по този начин в ранен етап от обучението се запознават със специфичните изисквания по отношение на бъдещата си професионална реализация. Студентите от специалност „Право“ на НБУ получават достъп до информация за работодателите и предлаганите свободни позиции както в сферата на правораздаването и правните услуги, така и в други професионални направления. Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси към НБУ подпомага студентите от специалност „Право“ да изградят умения за търсене и кандидатстване за работа. С тях се обсъждат различни стратегии за търсене на стаж и/или работа, предоставя им се съдействие и помощ при подготовка на автобиография, мотивационно писмо и други необходими документи при кандидатстване за работа и/или стаж. Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси е полезен за и за работодателите, тъй като им предоставя възможност за ефективен подбор на бъдещи кадри в професионалното направление „Право“.

Ежегодно Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси организира за студентите на НБУ форум – „Кариери и студенти“. Канят се за участие само фирми, които към момента на провеждане имат отворени реални стажантски или работни позиции за студентите, включително и за тези от специалност „Право“. По този начин ефективността от провеждането на тази инициатива се повишава значително. Целта е да се създаде реална възможност за студентите да започнат стажове или направо да бъдат наемани на работа.

Друга особеност на кариерния форум в НБУ е т. нар паралелен семинарен панел. Докато тече изложението на фирмите, в специална зала в близост се провеждат презентации и уъркшопове по избрани теми, които изцяло са насочени към подпомагане реализацията на студентите - от информация за новостите от пазара на труда до практически насочени уъркшопове за усвояване на различни специални умения. След приключване на кариерното изложение, присъстващите фирми и компании получават от кариерния център кратка анкетна карта, с която се проследява тяхното мнение.

В НБУ е изградена стройна и ефективна система за информиране на студентите за предлаганите в кариерния център стажантски позиции. Тази информация е достъпна за всички студенти. За последната календарна година са публикувани над 360 обяви за възпитаниците от различни специалности.

Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси към НБУ постоянно се интересува от реализацията на студентите си и от тяхната степен на удовлетвореност преди, по време и след приключване на тяхното обучение във висшето училище. Ежегодно се провеждат допитвания сред вече завършилите, за да се получи информация колко от тях и в какви срокове след дипломирането си, са успели да започнат работа. В последните семестри на обучение в програма „Право” е отделено специално място на практически курсове и на стажове към институциите в Република България.

Състоянието на пазара на труда и тенденциите на промените в него периодично се изучава предимно чрез анкетиране на дипломираните се випускници относно тяхната реализация, както и анкетни проучвания и срещи с работодатели. Алумни асоциацията на Нов български университет е създадена през академичната 2002/2003 г. с цел да подсили връзките и контактите между Университета, неговите възпитаници, настоящите студенти и работодателите. Сред основните ѝ цели е осъществяването на ефективна връзка на образованието с бизнеса, представянето на НБУ на национално и международно ниво пред основните широката общественост, както и утвърждаването и подобряването на имиджа на Университета. Алумни асоциацията на Нов български университет продължава връзката на завършилите студенти (алумни) с Университета. Дейността на Алумни асоциацията на НБУ е свързана със споделяне на професионален опит от страна на бившите възпитаници, менторство към настоящите студенти, предлагане на стажантски програми и партньорства по различни проекти.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.2: Познаването на конкурентната среда е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия с НЕОБХОДИМОСТ ОТ НЕЗНАЧИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ за по-задълбочено проучване.

По критерий 4.3. НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПОЗИЦИИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

ПК констатира, че за департамента Право на НБУ е от сериозно значение възможността за академичен обмен на студенти, докторанти и преподаватели по програма „ЕРАЗЪМ+“ – от 2014 година. Мобилността на лицата по програма ЕРАЗЪМ+ предоставя възможност за определен период на обучение във висши училища в ЕС, който е в рамките на един или два семестъра.

Изградена е организация за поддържане и развитие на сътрудничеството с други ВУ и организации (по професионално направление/ специалност от регулирана професия. Има интерес към развиването на международна активност. Доказателство за това са визитите на студентите по програмата Еразъм и участията в международни проекти и конференции. За периода 2009–2015 г. един преподавател от програма „Право” е реализирал мобилност по програма „Еразъм”. Студентите са осъществили за оценявания период международна мобилност в Университета в Кьолн, Германия- двама, в Университета в Страсбург, Франция- двама, в университет във Финландия- двама, в университет в Крайова, Румъния- един.

За нуждите на бизнес-средата в региона се предвижда сключване на договори за научно-практическо и образователно сътрудничество с научни, образователни, държавни и обществени институции, неправителствени организации и бизнес организации .

Другите дейности и форми на международен обмен и сътрудничество бяха описани подробно в раздела за учебната и научноизследователската дейност.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.3: Националните и международни позиции и възможности на специалността са в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия С НЕОБХОДИМОСТ ОТ НЕЗНАЧИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ за подобряване.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

1. В департамент Право на НБУ е постигната висока степен на конкурентоспособност в резултат на успешно реализираните национални и международни проекти и чрез различните нововъдения в образователния процес по специалност "Право"
2. Предпоставка за високата степен на конкурентоспособност на предлаганото обучение по програма „Право” в НБУ са постоянно поддържаните контакти и увеличаването на съвместните инициативи с потребителите на кадри и обществеността.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Обучението на студентите се провежда според изискванията по образователно-квалификационни степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на департамент Право на НБУ. Квалификационните характеристики, учебните планове и учебните програми на специалността отговарят на изискванията на Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилниците за тяхното приложение и Наредбата за единните държавни изисквания за специалността „Право“.
2. Обучението се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация. Осигурени са: изискваният нормативен минимум на хабилитирани преподаватели на ОТД; вътрешноуниверситетска и международна мобилност на преподавателите; научно израстване на преподавателския състав от специалността, съгласно Закона за развитие на академичния състав в РБ.
3. За обучението на студентите в специалността е създадена, поддържа се и се развива специализирана материално-техническа и информационна база. Компютърната техника е на съвременно ниво и е достатъчна.
4. Обучението на студентите се осъществява по съвременни методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Нормативната база на департамент Право на НБУ предоставя възможности за вътрешна и международна мобилност на студентите.
5. Разработени и въведени са необходимите стратегически и планиращи вътрешноуниверситетски документи, регламентиращи научноизследователската дейност. Осигурено е включването на преподавателите, докторантите и студентите в научноизследователската дейност.
6. Създадени са условия - административни и организационни - за разпространение в подходяща форма на изследователските резултати от обществен, научен и приложен интерес за специалност „Право“.
7. Изградена е функционираща система за управление на учебния процес и контрол на качеството. Създадени са предпоставки за проследяване реализацията на завършилите специалност „Право“ студенти. Поддържат се добри връзки с работодателите и се отчита удовлетвореността им от подготовката на завършилите студенти.
8. Създадени са нормативна база и практики за постоянно наблюдение на конкурентоспособността на специалност „Право“, въвеждането на новаторски практики в обучението и научното обслужване на бизнеса и държавата.

МОТИВИРАНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КАПАЦИТЕТ НА СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО“ В НБУ

Основавайки се на констатациите и оценките по изпълнение на критериите по четирите сфери на дейност, ПКСПНСО предлага да се определи на специалността от регулираните професии „Право“ в Нов български университет капацитет от 1100 студенти магистър, редовно обучение, какъвто е бил и при предходната акредитация.

Председател на ПКСПНСО:.....

/проф. д-р Емилия Друмева/

ПРИЛОЖЕНИЯ:

ТАБЛИЦА 1: СЪСТОЯНИЕ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО” В НБУ

ПРОФЕСИОНАЛНИ И НАПРАВЛЕНИЯ И СПЕЦИАЛНОСТИ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ	АКРЕДИТАЦИЯ				
	ОЦЕНКА	СРОК	УТВЪРДЕН КАПАЦИТЕТ		
			ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР	БАКАЛАВЪР	МАГИСТЪР
СПЕЦИАЛНОСТ „ПРАВО” ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6 ПРАВО	ДОБРА	6 ГОДИНИ	-	-	1100 СТУДЕНТИ ЗА РЕДОВНА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

ТАБЛИЦА №3: ПУБЛИКАЦИИ НА КАТЕГОРИИТЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ ПРАВО НА ТД В НБУ ПО ВИД И ГОДИНА НА ИЗДАВАНЕ, ЗА ПЕРИОДА /2010-2016 Г./

ОБЩ БРОЙ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2010 –ЮНИ 2016

Вид публикация	Общо за периода 2010- юни 2016
монографии	33
студии	16
статии и доклади	398
учебни пособия	11
Общо	458

ПУБЛИКАЦИИ НА КАТЕГОРИИТЕ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ ПРАВО НА ТД В НБУ ПО ВИД И ГОДИНА НА ИЗДАВАНЕ, ЗА ПЕРИОДА /2010- ЮНИ 2016 Г./

Академич на длъжност	Вид публикация	Година на издаване				Общо за периода
		2016	2015	2014	2013	
асистент	монография	1	1			2
	студия					
	статия	11				11
	доклад	1	1			2
	учебно пособие					
	Общо	13	2	-	-	15
главен асистент	монография	1				1
	студия					
	статия	11	3	9	17	40
	доклад	7	3	4	11	25
	учебно пособие	1			1	2
	Общо	20	6	13	29	68

доцент	монография	2	2			4
	студия	2				
	статия	16				
	доклад	3	4	26	13	
	учебно пособие	3				
	Общо	26	6	26	13	71
професор	монография	1				
	студия					
	статия			7	5	
	доклад		5		7	
	учебно пособие	2				
	Общо	3	5	7	12	27
Общо за всички категории преподаватели	Общ брой на научната продукция по години	52	19	46	54	253

ТАБЛИЦА 4: УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ-ЮРИСТИ ОТ НБУ В НАУЧНИ ПРОЕКТИ И ФОРУМИ, В ПЕРИОДА 20010 - 2016 Г.

№	Договор	Тема	Ръководител	Срок на изпълнение	УЧАСТНИЦИ /БРОЙ СТУДЕНТИ
		I. Университетски научноизследователски проекти, финансирани със средства от целева субсидия за НБУ			
		<i>A/ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ</i>			
1.		<i>2015 и 2016 г. - Пътуващ семинар София – В. Търново</i>	Проф. Ек. Михайлова	Април 2015 2016	30
		<i>B/ НАУЧНИ ПРОЯВИ</i>			
1.		Съвременен прочит на значението и последиците от Ньойския договор от 1919 г.	Проф. Ек. Михайлова Доц. д-р К. Йочева Доц. д-р И. Стайков	Ноември 2014г.	10
2.		Научна конференция “Законът на правото или правото на закона“ м. октомври, 2015 г.	Проф. Ек. Михайлова, Проф. Софка Матеева Доц. Р. Николова	Октомври 2015 г.	6

3		Медиите в България – 25 години по-късно, конференция, Октомври, 2014 г.	Доц. Р. Николова, проф. С. Матеева и гл. ас. д-р Деница Топчийска	Октомври 2014	20
4.		Българската памет и съвест за тоталитарната държава – исторически и юридически разказ	Проф. Ек. Михайлова, Доц. Р. Николова Доц. д-р М. Златарева Гл. ас. д-р Д. Марчева, гл. ас д-р П. Неделева Гл. ас. д-р Р. Костадинова	Ноември 2015	7
5.		Гражданско общество и политическа система в епохата на прехода	Проф. Е. Михайлова	2015-2016	5
		II.Международни проекти, финансирани със средства на ЕС			
1		Студентски практики, фонд „Човешки ресурси“към ЕС“ до м. ноември 2015 г.	Проф. д-р Благой Видин Доц. д-р К.. Йочева, гл. ас д-р Р. Костадинова и гл. ас. д-р Цв. Петкова	До м. октомври 2015 г.	79
ОБЩО:					157

ТАБЛИЦА 6: АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ ПО ГОДИНИ /2010-2016Г./

УЧЕБНА ГОДИНА	2010 Г.	2011Г.	2012 Г.	2013 Г.	2014 Г.	2015Г.	2016 Г.
БРОЙ ОБУЧАВАНИ / В СПЕЦ. ПРАВО/	1031	1111	1131	1110	1080	996	ВСЕ ОЩЕ ДАННИТЕ НЕ СА ОБРАБОТЕНИ
РАЗПОЛАГАЕМА ПЛОЩ /КВ.М/	8067,50	8067,50	8067,50	8067,50	8067,50	8067,50	-
НА 100 ОБУЧАЕМИ /КВ.М/	782,50	726,20	713,31	726,80	746,99	809,99	-
КОЕФИЦИЕНТ НА ИЗПОЛЗВАНЕ НА УЧЕБНИТЕ ЗАЛИ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	-

Компютърни зали

Студентите от Департамент „Право“ не ползват компютърни площи, освен при изпълнение на общоуниверситетските изисквания, залегнали в обучението в задължителните курсове по компютърна подготовка в първата година от следването .

Компютърна зала №	Брой работни места	Площ в кв.м.
Библиотечен компютърен център I	34	100 кв. м.
Библиотечен компютърен център II	32	80 кв. м.

Постигнат е стандарт на съотношението брой компютри, използвани в обучението на 100 студенти: 440/ 11 381 равно на **3, 87** компютъра на 100 студенти.

ТАБЛИЦА №7: ДИНАМИКА НА МЕЖДУНАРОДНАТА МОБИЛНОСТ ПО СТРАНИ И ПО КАТЕГОРИИ ПЕРСОНАЛ- СТУДЕНТИ, ДОКТОРАНТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ АКРЕДИТАЦИОННИЯ ПЕРИОД /2010-2016 Г./*

Учебна година	2010/2011 г.		2011/2012 г.		2012/2013 г.		2013/2014 г.		2014/2015г.		2015/2016 г.	
	Изх.	Вх.	Изх.	Вх.	Изх.	Вх.	Изх.	Вх.	Изх.	Вх.	Изх.	Вх.
Германия	1.10	2.02										
Франция			16.02	23.06								
Финландия					10.02	11.06						
Франция							10.02	11.06				
Финландия							10.02	11.06				
Крайова							20.02	11.06				
Вилнюс											Сомосключен договор	
Общо по учебни години	2		1	-	1		3					
Общо за периода	7											

ТАБЛИЦА : ЦИТИРАНИЯ, РЕЦЕНЗИИ, ОТЗИВИ И СТАНОВИЩА НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ ПРАВО НБУ ПРЕЗ ОЦЕНЯВАНИЯ ПЕРИОД.

Професионално направление	Брой цитирания	Брой рецензии	Брой отзиви	Брой становища	Брой становища върху законопроекти и подзаконови нормативни актове
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО” ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6 ПРАВО	1581	104	17	154	16
Общо:	1872				